

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Национален институт за помирение и
арбитраж

Д О К Л А Д

**ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА
ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ ПРЕЗ 2013 г.**

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен на основание чл.56 от Закона за администрацията и чл.6, ал.2, т.14 от Правилника за устройството и дейността на Националния институт за помирение и арбитраж (НИПА). НИПА е юридическо лице към министъра на труда и социалната политика, с ранг на изпълнителна агенция. През 2013 г. НИПА навърши десет години от началото на своята дейност. Издадена е брошура, която съдържа преглед на основните събития и приоритетни направления в дейността на института за изминалия период.

Функциите на НИПА произтичат от Кодекса на труда, Закона за уреждане на колективните трудови спорове (ЗУКТС), Закона за информиране и консултиране с работниците и служителите в многонационалните предприятия и европейските дружества, Правилника за устройството и дейността на НИПА, Правилника за организацията и дейността на Надзорния съвет на НИПА, Правилата за осъществяване на посредничество и арбитраж за уреждане на колективни трудови спорове от НИПА, Етичните правила за поведение на посредника и арбитража към НИПА и Правилата за предоставяне на информация между Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ (ИА „ГИТ“) и НИПА.

Посредничеството и арбитражът при уреждането на колективни трудови спорове са основна дейност на НИПА и се осъществяват от посредници и арбитри към Института. Списъците на посредниците и на арбитрите са утвърдени от Надзорния съвет на Института по предварително одобрени критерии. На 26.02.2013 г. въз основа на официални писмени предложения на представителните на национално равнище организации на работниците и служителите, и на работодателите, както и на министъра на труда и социалната политика, Надзорния съвет на НИПА утвърди нови списъци на посредници и арбитри към института, които са обнародвани в Държавен вестник бр.35 от 12.04.2013 г.

Институтът също така подпомага държавните органи и социалните партньори чрез предоставяне на информация и анализи от създадените бази с данни за колективните трудови договори (КТД) и колективни трудови спорове (КТС). Основните приоритетни направления, по които НИПА работи през 2013 година са:

- анализ на действащата нормативна уредба на процедурите по посредничество и арбитраж и на действащата практика на НИПА с цел тяхното усъвършенстване;
- развиване на възможностите на поддържаните от НИПА бази данни за колективните трудови договори и колективните трудови спорове с оглед на нуждите на социалните партньори и представителите на централната и местната власт от актуална и надеждна информация, която да подпомага вземането на подходящи и обосновани решения в сферата на колективното трудово договаряне и развитието на индустриалните отношения;
- разширяването на сътрудничеството на НИПА с международни организации и сродни европейски институции с цел обмен на информация за добри практики, съвместно разработване на проекти за финансиране от европейски институции и развитие на индустриалните отношения.

В Годишния доклад за 2013 г. дейността на Националния институт за помирение и арбитраж (НИПА) е представена чрез изпълнението на годишните цели, заложи в програмата за дейността на института през 2013 г., както следва:

1. Съдействие за доброволното уреждане на колективни трудови спорове (КТС) със способите на посредничеството и арбитража.
2. Развитие на сътрудничеството между НИПА и социалните партньори на всички нива чрез споразумения в обхвата на дейността на Института.
3. Обмен на добри практики с международни, европейски и сродни на НИПА институции.
4. Осигуряване на информация и анализи за колективните трудови договори (КТД) и колективните трудови спорове (КТС) в Република България.
5. Участие в усъвършенстването на нормативната уредба относно уреждането на колективните трудови спорове.
6. Популяризиране дейността на НИПА.
7. Повишаване на административния капацитет на НИПА.

Докладът съдържа и кратък отчет за дейността на Надзорния съвет на НИПА. Представени са данни за проведените заседания и взетите на тях решения.

1. СЪДЕЙСТВИЕ ЗА ДОБРОВОЛНОТО УРЕЖДАНЕ НА КОЛЕКТИВНИ ТРУДОВИ СПОРОВЕ (КТС) СЪС СПОСОБИТЕ НА ПОСРЕДНИЧЕСТВОТО И АРБИТРАЖА ОТ НИПА.

➤ Съгласно разпоредбите на Правилника за устройството и дейността на НИПА и в изпълнение на мярката за консултиране относно предлаганите от НИПА извънсъдебни способности за уреждане на колективни трудови спорове, в началото на месец юни 2013 г. бе изготвено писмен отговор по запитването от РС на КНСБ, гр. Велико Търново, относно прилагането на отрасловия колективен трудов договор в системата на здравеопазването на общинско равнище. Тези въпроси бяха обсъдени и на консултативната среща с д-р Пламен Радославов, заместник-председател на Федерацията на синдикатите в здравеопазването към КНСБ. През същия месец се проведе консултативна среща с инж. Здравчо Здравчев, председател на Национална Федерация „Техническа индустрия, наука, информатика“ към КТ „Подкрепа“ и посредник към института, на която се обсъдиха проблеми, които синдикалните организации от бранша срещат като страна в преговорите за сключване на колективни трудови договори. Обсъдени бяха и целите на анализите на колективните трудови договори по браншове, които НИПА изготвя. Обмен на информация имаше и относно възможностите за сътрудничество при изграждането на информационната система за КТС, чрез подписване на споразумение между НИПА и браншовите структури на социалните партньори в ИТ сектора.

➤ От отразените в базата данни на НИПА 52 случая на колективни трудови спорове, в т.ч. девет ефективни, възникнали в периода януари 2013 г. – декември 2013 г., няма постъпило искане за тяхното уреждане чрез процедури по посредничество или арбитраж от НИПА.

2. РАЗВИТИЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО МЕЖДУ НИПА И СОЦИАЛНИТЕ ПАРТНЬОРИ НА ВСИЧКИ НИВА.

➤ Социалните партньори са интегрирани в рамките на двата проекта, които НИПА реализира – като експерти в работните групи по проекта „Разрешаване на спорове“ от българо-швейцарската програма и по проекта с Международното бюро по труда, Женева, Швейцария

➤ Осъществени са контакти с две от представителните работодателски организации, които поддържат търговски арбитраж – БТПП и БСК, с цел получаване на информация, относно искания за получаване на удостоверения за форсмажор (непреодолима сила) по причина на ефективна стачка за нуждите на информационната система за КТС. В рамките на компонент 2 „Разрешаване на спорове“ от българо-швейцарския проект, предстои уточняване на възможностите за сътрудничество във връзка с необходимата на НИПА информация.

➤ Отчитайки липсата на традиции в страната за уреждането на спорове чрез извънсъдебни методи, НИПА инициира преглед на съществуващите практики и идентифициране на възможностите за тяхното подобряване, включително чрез разработване на нормативни промени и въвеждане на насърчителни мерки към страните по КТС да се обръщат към процедурите посредничество и арбитраж, като ефективно средство за подобряване на резултатите при преговори или възникнал конфликт. Анализът на ситуацията се провежда с участието на експерти на организациите на работниците и служителите, и тези на работодателите, както и от държавата – НИПА, ИА „ГИТ“, АЗ, НСИ, в рамките на 3-годишен проект, който включва и пилотно въвеждане на добри практики.

3. ОБМЕН НА ДОБРИ ПРАКТИКИ С МЕЖДУНАРОДНИ, ЕВРОПЕЙСКИ И СРОДНИ НА НИПА ИНСТИТУЦИИ.

➤ В периода януари – март 2013 г. продължи разработването на проектно предложение за обмен на добри практики със сродни на НИПА организации от държави-членки на ЕС по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. В тази връзка на 27-28 февруари 2013 г. на посещение в България бе г-н Курт Ериксон, зам.-директор и главен юридически консултант на Националната служба по медиация на Швеция. На проведената среща с експерти на НИПА се дискутираха въпроси, свързани със структурата на двете институции, колективното трудово договаряне, уреждането на КТС, системите на индустриални отношения в България и в Швеция, както и възможностите за сътрудничество между двете институции.

➤ В изпълнение на проект за техническа помощ от МОТ за изграждане на информационна система за база данни за КТС в България се проучиха образци на въпросници за структурирано събиране на данни за проведени стачки в четири държави – Великобритания, Австралия, Финландия и Германия. На базата на сравнителен анализ между представените практики, продължава работата по концепция за изграждането на информационна система за колективните трудови спорове в България.

➤ Изпълнението на компонент 2 „Разрешаване на спорове“ от проект „Насърчаване на социалния диалог и подобряване на условията на труд на работниците и служителите“, част от тематичен фонд „Партньорство и експерти“ от Българо-Швейцарската програма за сътрудничество за намаляване на различията в рамките на разширения ЕС, започна със

сформирането на Консултативен съвет, който на своето първо заседание, проведено на 13 юни 2013 г. прие график за изпълнението на дейностите и утвърди работните групи за първия етап от реализацията му. Първата работна група разработи концепция за начините на проследяване на КТС, а втората на базата на идентифицирани добри практики, разработи някои предложения, насочени към подобряване на нормативната уредба на процедурите за уреждане на КТС в България. През месец ноември 2013 г. се състоя съвместна работна среща на експертите от работните групи за обсъждане на основните резултати от първата част от проекта, свързана с анализ на действащите практики по отношение на събирането на информация за възникнали колективни трудови спорове и предприетите мерки за превенция и осъществяване на извънсъдебни процедури по посредничество и арбитраж. Докладите на двете работни групи са публикувани на страницата на НИПА.

➤ През месец юни 2013 г. НИПА представи необходимите документи за включването ѝ като партньор на Службата за посредничество и арбитраж – Гърция (ОМЕД) в проектно предложение на тема „Сравнение на механизмите за уреждане на колективни трудови спорове в избрани страни-членки на ЕС и препоръки за тяхната адаптация към условията на икономическа рецесия“, който проект се финансира от Европейската комисия. Целта на проектното предложение е провеждането на сравнително изследване на протичането на КТС и промените, породени от влиянието на икономическата криза и необходимостта от подобряване на институционалната рамка, за да бъдат посрещнати тези предизвикателства и да бъде подкрепен социалния диалог. За съжаление до този момент няма информация от гръцката служба за посредничество и арбитраж относно статуса на проектното предложение.

➤ В периода 11 до 13.12.2013. директорът на НИПА - Владимир Бояджиев, г-н Ивелин Желязков, зам.-председател на НС на НИПА като представител на представителните работодателски организации, и г-жа Елка Арнаудова, член на НС на НИПА и представител на представителните организации на работниците и служителите, взеха участие в субрегионална тристранна конференция „Създаване на ефективна система за разрешаване на трудови спорове в Централна и Източна Европа“ по покана на Регионалният офис на Международното бюро по труда в Будапеща. Конференцията се проведе в Международният обучителен център на МОТ в Торино, Италия.

➤ През месец декември в НИПА бе представен доклад от проучване на място относно информационни системи за колективно трудово договаряне в Кралство Нидерландия, изготвен като резултат от проведен едномесечен дистанционен стаж на български студент по програма на Института по публична администрация към Министерски съвет. Предвижда се през 2014 г. да бъде изготвен анализ върху структурата на изследваните показатели в холандската база данни за колективни трудови договори и да се установи обмен на знания с екип на Амстердамския институт за трудови изследвания.

4. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И АНАЛИЗИ ЗА КОЛЕКТИВНИТЕ ТРУДОВИ ДОГОВОРИ (КТД) И КОЛЕКТИВНИТЕ ТРУДОВИ СПОРОВЕ (КТС) В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

➤ За постигането на целта се въвежда информация за всички КТД, постъпили в НИПА от ИА „ГИТ“ в специално изградена през 2012 г. електронна база данни. От началото на 2013 г. е осъществено въвеждането на показатели за обвързаност на КТД на предприятията с

отраслов/браншов КТД и е добавен и нов модул към базата данни, който отразява показатели за договореностите в КТД. Той ще позволи анализ на конкретно договорени условия на труд по параметри като: възнаграждения, отпуски, заетост, квалификация, здравословни и безопасни условия на труд, обезщетения, социално сътрудничество и др. За подобряване на възможностите на информационната система за КТД се работи по отстраняването на непълноти в данните за административната част от информацията като: код на икономическа дейност на предприятията, брой наети лица, обхванати от КТД и др., както и върху усъвършенстване на показателите за изследване и анализ.

➤ Ежемесечно се изготвят справки за общия брой постъпили в НИПА копия на КТД и анекси. Публикуван е бюлетин, който съдържа обобщена информация за състоянието на колективното трудово договаряне през предходната година. В брошурата, имаща за цел да популяризира дейността на НИПА, са отразени актуални данни от базата данни за КТД.

➤ В съответствие с Правилника за устройството и дейността на НИПА се поддържа и база данни за възникнали КТС в страната чрез събиране на информация от социалните партньори, медиите и справки за проведените процедури по посредничество и арбитраж. Тя съдържа данни за характера на спора – причини, искания, потърсено съдействие от висшестоящи структури на социалните партньори и от НИПА. Постъпващата информация е непълна и не отразява споровете в малки предприятия, а се отнася изключително до големи предприятия или до протести в цели сектори. Освен това, често е отбелязано само началото на спора, но не и неговата продължителност и резултати по исканията на работниците и служителите. НИПА е поискал техническа помощ от МОТ за изграждане в рамките на института на регистър на КТС. Базата данни за КТС, поддържана от НИПА, има ограничени възможности към момента, които не позволяват измерване на мащаба на споровете и международна съпоставимост на данните. С изпълнението на описаните по оперативна цел 3 проекти, и чрез участието на социалните партньори в анализа на различните източници на информация и разработването на концепция за изграждането на информационна система за КТС, се предвижда да бъдат идентифицирани възможностите за усъвършенстване на базата данни за КТС.

Конкретните резултати по изпълнение на оперативната цел включват:

- През месец януари 2013 г. е изготвен анализ на клаузи в действащия КТД на „Вазовски машиностроителни заводи“ ЕАД в сравнение с действащи КТД на предприятия със сходен предмет на дейност, във връзка с колективен трудов спор по причина реструктуриране на предприятието и съкращение на персонал.

- В рамките на 2013 г. в НИПА са постъпили общо 1609 броя КТД и 425 броя анекси, които са регистрирани в базата данни за КТД. През предходната година са постъпили общо 1535 броя КТД и 393 броя анекси, като по този начин е регистриран ръст в постъпилите КТД от 5% за КТД и 8% за анексите.

- Към 01.01.2014 г. базата данни за КТД на НИПА показва, че броят на действащите КТД в страната е общо 2232 (в т.ч. – на равнище отрасъл/бранш – 23; на равнище община – 105; на равнище предприятие – 2104). Към началото на 2013 г. тези стойности са: общ брой действащи КТД в страната – 2363 (в т.ч. – на равнище отрасъл/бранш – 25; на равнище община

– 105; на равнище предприятие – 2237). Налице е известен спад от около 5%, който се дължи основно на намаления брой действащи КТД на предприятия.

- На браншово ниво на договаряне през 2013 г. има действащи КТД в почти всички сектори с изключение на: телекомуникации, бизнес услуги, финансови и застрахователни дейности, държавно управление, дейности на неправителствени организации и персонални услуги.

- На общинско равнище на договаряне основните икономически дейности, за които има действащи КТД са: образование – 47%, и детско и училищно здравеопазване. – 37%. Другите дейности, за които има действащи общински КТД са разпределени както следва: социални услуги – 6%, всички заети в бюджетната сфера – 4%, читалища – 4%, здравеопазване – 3%.

- Анализът на данните показва, че разпределението по икономически сфери на действащите КТД на равнище на договаряне предприятие е както следва: 85% от всички са в сферата на услугите, 12% са в сферата на индустриалното производство и 3% са в сферата на селското, горското и рибното стопанство. През месец февруари 2013 г. е публикуван първият брой на Информационен бюлетин за колективното трудово договаряне в Република България. В материала е представена статистическа информация за динамиката на постъпилите, сключените и действащите КТД за периода януари 2012 г. – януари 2013 г. В данните не са отразени две от равнищата на договаряне, съгласно чл. 51 от Кодекса на труда – „отрасъл/бранш“ и „община“ поради факта, че базата данни на НИПА е в процес на изграждане и данните за двете равнища към момента не са прецизирани. В бюлетина липсват също два от допълнителните показатели за равнище на договаряне „предприятие“: собственост и обвързаност с отраслов/браншов КТД, тъй като данните за тези показатели не са напълно нанесени в информационния масив. Материалът е публикуван на страницата на НИПА, в рубрика „Анализи“, на адрес: <http://www.nipa.bg/?q=bg/node/275>.

- През месец юни 2013 г. приключи „Статистическо изследване и разработване на алгоритъм за обработка и анализ на административната информация и параметрите на договореностите от колективни трудови договори, съхранявани в НИПА“. На базата на неговите резултати се структурира информационната база от данни за колективните трудови договори на НИПА, като продължава работата по изготвяне на пилотен анализ на колективното трудово договаряне в област Враца, който съдържа информация относно договорените показатели в КТД.

- През месец юли са проведени срещи с експерти от ИА „ГИТ“ за уточняване на атрибутите на регистрационните форми при вписване на КТД и отразяване на изискванията към тях в системния проект за изграждане на информационна система, модул „Регистрация на колективни трудови договори“.

- През месец юли 2013 г. е изготвен кратък анализ на браншовия колективен трудов договор за работещите в пивоварния бранш във връзка с постъпило искане за разпространение от министъра на труда и социалната политика.

- През месец юли е подписан анекс към споразумение за сътрудничество при предоставяне на информация от Агенция по заетостта на НИПА във връзка с необходимостта да се изследва колко често масовите уволнения се явяват причина за възникване на КТС и възможностите за упражняване на превенция;

- През месец септември 2013 г. е попълнен Въпросник за предоставяне на статистически данни на Международната организация по труда в частта му, отнасяща се до колективни трудови спорове и колективни трудови договори.

- През месец септември е изготвен доклад – анализ за възникнал трудов спор във Вагоно-ремонтен завод – Карлово АД по причина неизплатени възнаграждения във връзка с постъпило запитване до МТСП от бивши работници и служители в дружеството.

- Въз основа на поддържаната база данни за КТС от НИПА през месеците октомври и ноември са изготвени две становища, представени на МТСП, относно проблеми, свързани с обществено недоволство и социално напрежение в областта на колективните трудови спорове.

Като основни причини за КТС са посочени следните:

- неизплатени трудови възнаграждения в отделни предприятия – една трета от случаите на КТС;

- съкращения на работни места – засяга в най-висока степен секторите „Въгледобив“ и „Енергетика“ и системата на Български пощи;

- неиндексирани и ниски възнаграждения има в сектори като образование и наука, местата за лишаване от свобода, медицинските специалисти в детско и училищно здравеопазване;

- лошите условия на труд са причина за колективни трудови спорове в Софийски районен съд, Софийски университет, затворите, отбрана, МВР;

- необходимост от допълнителни инвестиции за оздравяване на предприятия с държавна собственост като причина за колективни трудови спорове са отчетени в Български пощи ЕАД, Напоителни системи ЕАД и в системата на Вик;

- неизпълнение на действащи колективни трудови договори има в секторите - Строителство, Здравеопазване и Култура;

- в два сектора синдикатите настояват за криминализиране на насилието над служители – спешна медицинска помощ и затвори.

- През месец октомври 2013 г. е проведено проучване относно възможностите за сътрудничество между Националния статистически институт и НИПА във връзка с поддържаните информационни системи за КТД и КТС. Работата по подготовката на споразумение за сътрудничество за обмен на информация ще продължи и през 2014 г.

- В базата данни на НИПА за КТС са отразени 52 случая, възникнали в периода януари – декември 2013 г., в т.ч. девет ефективни и три предупредителни стачки, както и двадесет и шест случая на протести. Ефективни стачки по причина неизплатени заплати има проведени в следните осем предприятия: „Вазовски машиностроителни заводи“ ЕАД – гр. Сопот, „Пътни строежи“ АД – гр. Пловдив; Алфа Ууд България – гр. Варна, „Титан клинър“ ООД – гр. Смолян; Футболен клуб „Нефтохимик“ – гр. Бургас, „Вевиан“ ООД – гр. Пловдив,

„Вагоноремонтен завод“ гр. Карлово, „Ремотекс - Раднево“ ЕАД. В предприятието „Нелсен чистота ООД- гр. Стара Загора има проведена ефективна стачка поради загуба на работни места от работещи по програмите за временна заетост. Предупредителни стачки има проведени в следните предприятия: „Български пощи“ ЕАД – искания за повишение на заплатите, „Тролейбусен транспорт – Перник“ ЕООД, „БКС“ – гр. Враца - лоши условия на труд. В седем сектора има регистрирани протести и условия за спорове – служители в затворите, въгледобив, енергетика, образование, пътно строителство, таксиметрови шофьори и здравеопазване.

5. УЧАСТИЕ В УСЪВЪРШЕНСТВАНЕТО НА НОРМАТИВНАТА УРЕДБА ОТНОСНО УРЕЖДАНЕТО НА КТС СЪС СЪДЕЙСТВИЕТО НА НИПА.

В отчетния период са изпълнени следните дейности за постигане на целта:

- Във връзка с решенията на Министерски съвет за признаване на представителност на национално равнище на организациите на работниците и служителите и на работодателите, с решение на Надзорния съвет на НИПА са обновени списъците на посредниците и арбитражите към НИПА, като същите са публикувани в Държавен вестник през месец април 2013 г.

- През месец април 2013 г. е изготвен проект за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на НИПА, който е представен на министъра на труда и социалната политика. Промените са свързани с регламентиране на правото на директора на НИПА да издава индивидуални административни актове и да утвърждава правила, проекти и ръководства в рамките на компетентността си.

- Един от компонентите на стартирания през месец юни 2013 г. проект по швейцарската програма за сътрудничество има за специфична цел да се идентифицират най-добрите практики, както и да се разработят предложения, насочени към подобряване на нормативната уредба на процедурите за уреждане на КТС в България. Работата по проекта е в първия етап на осъществяване.

6. ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ ДЕЙНОСТТА НА НИПА.

В изпълнение на оперативната цел през отчетния период е изпълнено следното:

- Актуализирана е информацията на интернет страницата на НИПА, в т.ч. – отразени са проведените срещи, обучения и форуми; публикувани са информационен бюлетин за колективното трудово договаряне и обновени списъци на посредниците и арбитражите.

- През месец април 2013 г. са публикувани материали в информационния бюлетин „Труд и право“, посветени на 10 годишнината от основаването на НИПА, които съдържат представяне на изпълняваните от института функции и статистически данни от поддържаната база данни за КТС и КТД. През м. юни в същия бюлетин бе публикуван материал относно профила на новите посредници и арбитражи към НИПА.

- През месец октомври 2013 г. е изготвена и отпечатана брошура, с цел популяризиране на дейността на НИПА. Материалът съдържа разяснения за провежданите процедури по посредничество и арбитраж и изготвяните анализи въз основа на поддържаните бази данни, както и описание на основните събития в 10 годишната история на НИПА;

- През м. ноември експерти на НИПА участваха в семинар по покана от Синдикална миньорска федерация към КТ „Подкрепа“ на тема „Колективни трудови спорове и ролята на НИПА“. На семинара беше представена презентация на арбитражното производство за определяне на минимално необходимите дейности по време на ефективна стачка в „Мини Марица Изток“ АД гр. Раднево, съгласно чл.14, ал.3 от ЗУКТС, състояло се през м.декември 2011 г. - м.януари 2012 г. Бяха представени и новите Правила за осъществяване на посредничество и арбитраж от НИПА, приети от Надзорния съвет през м.май 2012 г. В заключителната дискусия бе обсъдено и разработеното от НИПА „Ръководство за администриране на процедурите по посредничество и арбитраж от НИПА“. Информация за участието на експертите на НИПА в организирания семинар бе публикувана и на интернет-страницата на НИПА.

7. ПОВИШАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА НИПА.

- През 2013 г. експерти на НИПА взеха участие в обучения, организирани от Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи – Кремиковци, по теми, свързани с подготовка, възлагане и изпълнение на обществени поръчки по ЗОП – практически и правни въпроси; оценка и одит на проекти; количествени методи и бази данни с MS ACCESS, международни проекти, електронно управление, конфликти и управление на кризи, финансово управление, здравословни и безопасни условия на труд.

- Експерти на НИПА взеха участие и в обучения, организирани от Института за публична администрация по проект „Усъвършенстване на професионалните умения и квалификацията на служителите в българската държавна администрация чрез обучение в обучителни институции на държавите – членки на ЕС“, проведени в Европейския институт по публична администрация, Маастрихт и в Института за публична администрация, Барселона.

- През месец януари 2013 г. се внедри сертифицираната по Закона за електронно управление Административна информационна система за управление на документооборота М2009, като след проведеното обучение на служителите изготвянето, съгласуването и регистрацията на входящи и изходящи документи се извършва по електронен път.

- През месец март се закупи и инсталира софтуерен модул за финансов контрол и се извърши обучение на служителите, осъществяващ дейността.

- В началото на годината се внедриха два нови програмни продукти в счетоводството на НИПА - Work Flow – счетоводна програма под управлението на Windows, и HRM – заплати и управление на човешките ресурси, с което бе изпълнена препоръката на Сметна палата за уеднаквяване на финансово-счетоводните софтуерни продукти в системата на МТСП.

- През месец май 2013 г. се разработи проектно предложение по Оперативна програма „Административен капацитет“, чиято основна цел е повишаване на компетентността и ефективността на администрацията на НИПА чрез обучения по английски език, компютърни умения, поддържане и анализ на информация от бази данни, комуникационните и презентационни умения. За съжаление проектът не попадна сред одобрените от Управляващия орган. През месец ноември 2013 г., след корекции и подобрения в проектното предложение,

НИПА кандидатства отново по същата приоритетна ос, като този път проектът е одобрен и предстои сключване на договор през м. април 2014 г.

- През 2013 г. в Стратегическия план на Министерството на труда и социалната политика са включени мерки, касаещи индустриалните отношения като част от политиката трудови отношения, като по този начин НИПА заема място сред политиките на МТСП, съответно програмния бюджет, който изпълнява министерството.

- През месец октомври е разработен списък показатели, измерващи конкретни резултати от изпълнението на политиката „Предотвратяване и ограничаване на колективните трудови конфликти“, осъществявана от Националния институт за помирение и арбитраж (НИПА).

- През месец ноември се проведено форум, в рамките на който бяха връчени новите удостоверения на посредниците и арбитражите към НИПА. Проведе се и обучение на посредниците и арбитражите за подобряване на техните знания за провеждането на процедурите по посредничество и арбитраж.

КРАТЪК ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАДЗОРНИЯ СЪВЕТ НА НИПА

През първото шестмесечие на 2013 г. са проведени четири редовни заседания на Надзорния съвет на НИПА, на които са взети осемнадесет решения. На заседанията са обсъдени двадесет материала, които са подкрепени от членовете на НС с отделни предложения и препоръки за тяхното подобряване.

По-важни акценти от обсъжданите през годината теми са:

- Утвърждаване на Списък на посредниците и арбитражите към НИПА, на база на официални писмени предложения на представителните организации на работниците и служителите, и на работодателите, както и на държавата;

- Определяне на представители на социалните партньори за участие в проект „Насърчаване на социалния диалог и подобряване на условията на труд на работниците и служителите“ от Българо – швейцарската програма за сътрудничество;

- Обсъждане на резултатите от изпълнението на програмата за анализ на информационната база данни за колективните трудови договори в Република България към 23 май 2013 г.;

- Обсъждане на проект на програма за дейността на НИПА през 2014 г. и утвърждаване на отчетите за изпълнението на бюджета на НИПА;

- Приемане на доклади за поэтапното изпълнение на дейностите по българо-швейцарския проект и проекта с МОТ;

- Обсъждане на проект на Стратегия за развитие на НИПА (2014-2017 г.) и др.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През годината основните предприети дейности от страна на НИПА са свързани с идентифициране на възможностите за подобрения в различни направления: правната уредба на процедурите за посредничество и арбитраж, координация с органи на държавната власт и социалните партньори във връзка с поддържаните бази данни за КТД и КТС, изграждане на административен капацитет и стратегическо планиране.

В рамките на отчетния период са проведени мероприятия, съвместно със социалните партньори за обсъждане на анализи и предложения за въвеждане на добри практики и подобряване на нормативната рамка.

През 2013 г. е осъществено сътрудничество с Националния статистически институт, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, Агенция по заетостта и социалните партньори, във връзка с осигуряване на устойчиви източници на информация за поддържаните бази данни за колективни трудови спорове и колективни трудови договори.

В стратегически план Националния институт за помирение и арбитраж работи по следните два приоритета:

- ✓ Прилагане на извънсъдебни способности за уреждане на колективни трудови спорове за постигане на взаимно приемливи решения между работници и служители, и работодатели;
- ✓ Използване на пълния капацитет на изградените бази данни за колективни трудови договори и колективни трудови спорове с цел осигуряване на информация и анализи за подпомагане на страните в процеса на колективно трудово договаряне и уреждането на колективни трудови спорове.

През 2014 г. основните дейности, заложи в програмата за дейността на НИПА са:

- Изготвяне на предложения за промени в Закона за уреждане на колективни трудови спорове.
- Провеждане на консултации със социалните партньори, относно концепция за изграждането на информационна система за колективни трудови спорове и предложенията за подобряване на извънсъдебните способности към НИПА.
- Изграждане на ефективно действаща система за получаване, осъвременяване и анализиране на информация за колективните трудови спорове в Република България.
- Осигуряване на статистически данни за показатели на сектори, браншове, общини и предприятия във връзка с базата данни за колективни трудови договори.
- Разработване на анализи на колективното трудово договаряне по равнища на договаряне, икономически сектори и териториален обхват.